

บทที่ 4

วิธีการศึกษาและผลการวิเคราะห์

การศึกษาการลงทุนโดยตรงในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า จะเป็นการศึกษาแต่ละประเทศใน 2 ลักษณะคือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์โดย S.W.O.T. จะพิจารณาจากภาพรวมเป็นหลัก ถึงข้อมูลทั่วไปในแต่ละประเทศ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่เกี่ยวข้องและนำมาประมวลผลด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ โดยใช้โปรแกรม E-views เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลในการศึกษาจะรวบรวมจาก เอกสารทางราชการ ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสื่อสารสนเทศ(website) สำหรับข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จะเป็นข้อมูลที่ได้จากหนังสือ International Financial Statistics ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในกลุ่มประเทศดังกล่าว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ดัชนีผู้บริโภคอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และบัญชีดุลการชำระเงิน โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545 เป็นฐานในการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นถึงประสิทธิภาพในแนวทางที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ความชำนาญ และความรู้ในด้านธุรกิจให้กับประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากประเทศไทยเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศดังกล่าว มีการเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วน ดังนั้น จึงทำการศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกลุ่มประเทศนั้น จากข้อมูลที่รวบรวมสถิติโดยต่างประเทศ เนื่องจากสามารถอธิบายถึงตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศนั้น ๆ ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่จะลงทุนของนักลงทุนไทยต่อไปในอนาคต

1. ดัชนีผู้บริโภค และดุลการชำระเงิน ที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรง เนื่องจากดัชนีผู้บริโภค และดุลการชำระเงิน เป็นตัวสะท้อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP) ที่มีผลต่อระดับราคาสินค้าสูงขึ้น การจับจ่ายใช้สอยของประชาชน เนื่องมาจากรายได้สูงขึ้น การซื้อสินค้าสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจซื้อของประชาชน จึงเป็นสาเหตุให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศดังกล่าว

2. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสูงมาก โดยพิจารณาจากประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ มาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวกึ่งจัดการ ซึ่งพบว่า เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนอ่อนค่าลง(depreciation)ใน พ.ศ. 2541 เป็นเหตุให้เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ก่อนที่จะมีการลดค่าเงิน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาในมุมกลับ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มประเทศดังกล่าว มีการอ่อนค่าลงของค่าเงินอยู่ตลอดเวลา เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้วประกอบกับนโยบายการเงินของประเทศให้ความสนใจที่ส่งเสริมการลงทุน โดยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว จึงเป็นสาเหตุให้นักลงทุนของไทยให้ความสนใจที่จะเข้าไปลงทุน

3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศพบว่า การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมทำให้ระดับการลงทุนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่านักลงทุนกำหนดให้ดอกเบี้ยเงินกู้เป็นต้นทุนในการผลิตที่ทำให้กำไรลดลง จึงเป็น

สาเหตุที่ทำให้นักลงทุนต่างประเทศให้ความสนใจในปัจจุบันนี้

แนวทางการวิเคราะห์โดยวิธี S.W.O.T.

ในผลการวิเคราะห์จะพิจารณาจากภาพรวมเป็นหลักเพื่อนำไปสู่บทบาท (Positioning) ของประเทศไทยในการพัฒนาต่อประเทศดังกล่าว รวมไปถึงการวางกลยุทธ์ส่งเสริมการลงทุน (Strategy) และแผนปฏิบัติการ (Institutional Framework) โดยวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ด้านคือ ปัจจัยสนับสนุน (Strengths) ข้อจำกัด (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats)

การวิเคราะห์ในส่วนแรกจะพิจารณาด้านปัจจัยสนับสนุน-ข้อจำกัดควบคู่กัน โดยคำนึงถึงผู้ลงทุนเป็นหลัก (ประเทศไทย) ดังนี้ สภาพภูมิประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมืองการปกครอง ภาวะเศรษฐกิจและการค้า การลงทุน

การวิเคราะห์ในส่วนหลังจะมุ่งให้ความสำคัญในช่องทาง และโอกาสการลงทุน รวมทั้งอุปสรรคของประเทศผู้รับการลงทุน (ประเทศลาว กัมพูชา เวียดนามและพม่า) โดยแนวทางการวิเคราะห์ ความต้องการตลาดภายในประเทศโครงสร้างอุตสาหกรรม นโยบายภาครัฐ

การประยุกต์เศรษฐมิติเพื่อใช้ในการศึกษา

วิธีการศึกษาจะใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (econometric models) คือ การวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple linear regression analysis) โดยทดสอบตัวแปรอิสระ (independent variables) ซึ่งมีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า ด้วย Program E-View ใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) แบบจำลองที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ประกอบด้วยดุลการชำระเงิน(BOP) ดัชนีผู้บริโภค(CPI) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) และ

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT) ที่ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยแสดงในรูปฟังก์ชันดังนี้

$$INV_i = fn (BOP_i, CPI_i, EXC_i, GDP_i, INT_i)$$

หรือแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$INV_i = a + b_1 BOP_i + b_2 CPI_i + b_3 EXC_i + b_4 GDP_i + b_5 INT_i \dots \dots \dots (1)$$

โดยที่

INV_i = การลงทุนโดยตรงในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

BOP_i = บัญชีดุลการชำระเงินในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

CPI_i = ดัชนีราคาผู้บริโภคในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

EXC_i = อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า

GDP_i = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

INT_i = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

i = ประเทศ ลาว, กัมพูชา, เวียดนาม และพม่า

ประเทศลาว

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี S.W.O.T.

1. สภาพภูมิประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน-แนวชายแดนที่ติดต่อกันทำให้มีจุดผ่านแดนทั้งหมด 27 จุด รวมทั้งเมืองสำคัญของลาวตั้งอยู่ตรงข้ามฝั่งไทย นอกจากนี้ลาวยังต้องพึ่งพาไทยเป็นประตูสู่ทะเล อีกทั้งสภาพภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน และทั้งสองประเทศเป็นประเทศเกษตรกรรม

ข้อจำกัด-บริเวณแนวเขตแดน ส่วนใหญ่มีแม่น้ำโขงกั้นขวางทำให้การคมนาคมติดต่อไม่สะดวก มีเพียงจังหวัดหนองคายที่มีสะพานข้าม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมืองการปกครอง

ปัจจัยสนับสนุน- ภาษา วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกันเป็นผลให้สื่อทางโทรทัศน์จากประเทศไทยเป็นที่นิยมอย่างมาก และด้านการให้ความช่วยเหลือจากกรมวิเทศสหการ กำหนดให้ลาวเป็นประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการเป็นมูลค่าสูงที่สุด และหากจะมองสภาพทางการเมืองของลาวก่อนข้างจะมีเสถียรภาพ

ข้อจำกัด-ภาพพจน์ของนักลงทุนไทยจะออกมาในรูปของการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์มากกว่าลงทุนให้เกิดผลดี อีกทั้งรัฐบาลลาวเกรงว่าอารยธรรมจากไทยจะเข้าไปมีบทบาททำให้ควบคุมประชาชนลำบาก ส่วนด้านการเมืองของไทยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ความตกลงที่เจรจาไว้ต้องหยุดชะงัก ในด้านการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของไทยยังไม่มี ความชัดเจน ในทางกลับกัน ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและลาว จะมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกว่าไทย เนื่องจากคนรุ่นก่อนเคยศึกษาในเวียดนาม

3. เศรษฐกิจ/การค้าและการลงทุน

ปัจจัยสนับสนุน-เงินสกุลบาทเป็นที่ยอมรับในระบบธุรกิจการค้า ส่วนทางด้านอุตสาหกรรม ประเทศไทยมีความชำนาญที่ตรงกับความต้องการของลาว อีกทั้งทางด้านการลงทุน ไทยมีมูลค่าการลงทุนเป็นอันดับหนึ่งและยังเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของลาว

ข้อจำกัด-ค่าเงินสกุลบาทขาดเสถียรภาพทำให้เสียเปรียบประเทศคู่แข่งอย่างสหรัฐฯ สำหรับสินค้าที่ต้องนำเข้าจากท่าเรือคลองเตยจะมีต้นทุนที่สูงกว่าการนำเข้าจากเวียดนามด้านการลงทุนของไทยจะมีข้อจำกัดในโครงการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งรัฐบาลจะล้มเลิกโครงการลงทุนที่ไม่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศลาวดังที่มีหลายโครงการของไทยถูกยกเลิก

4. ความต้องการตลาดภายในประเทศ

โอกาส-ประชาชนลาวให้ความสนใจกับสื่อจากประเทศไทย ทำให้มีผลต่อวัฒนธรรมการบริโภคสินค้าและภาครัฐมีโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่จำนวนมาก ทำให้ต้องการสินค้าอุปโภคและวัสดุก่อสร้าง

อุปสรรค-จำนวนประชากรน้อย และกำลังการซื้อต่ำ ทำให้ตลาดมีขนาดเล็ก และราคามีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า นอกจากนั้นการค้านอกระบบยังมีอยู่มาก ทำให้เป็นอุปสรรคในการลงทุน

5. โครงสร้างอุตสาหกรรม

โอกาส-ลาวได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้ากับประเทศในกลุ่มยุโรป และมาตรการด้านภาษีที่ส่งเสริมการลงทุน อีกทั้งปัจจัยการผลิตซึ่งได้แก่ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่เพาะปลูก อัตราค่าจ้างแรงงานต่ำ และแหล่งท่องเที่ยวมากมาย นอกจากนี้ลาวยังมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นทางเชื่อมของภูมิภาคได้

อุปสรรค-โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยังไม่สามารถที่จะอำนวยความสะดวกแก่การลงทุน อีกทั้งปัญหาด้านแรงงานที่ไม่เพียงพอ

6. นโยบายรัฐบาล

โอกาส-รัฐบาลได้มีการเจรจากับทางสหรัฐฯ ในเรื่องสิทธิประโยชน์ทางการค้า นอกจากนี้ แผนการส่งเสริมการขนส่งสินค้าผ่านแดนจะช่วยให้ไทยขนส่งสินค้าไปยังเวียดนามได้ รวมทั้งแผนพัฒนาประเทศ และการพัฒนาเมืองเปิดโอกาสให้กับนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ

อุปสรรค-เรื่องของกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงบ่อย การไม่ปฏิบัติตามสัญญา และโครงสร้างระบบราชการของลาว การเข้าควบคุมโดยอาศัยรูปแบบการร่วมลงทุน อีกทั้งการพยายามปิดกั้นอารยธรรมจากต่างประเทศ ส่วนในเรื่องการให้ความช่วยเหลือจากไทยไม่สอดคล้องกับความต้องการ เนื่องจากลาวยังขาดเงินทุนที่จะพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ และด้านการธนาคารยังขาดความพร้อมในบางด้าน เช่น การโอนเงินยังไม่สากล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในลาว

$$INV_{lao} = f_n(BOP, CPI, EXC, GDP, INT)$$

จากข้อมูลในตารางภาคผนวกที่ 1 นำมาปรับให้ปี 2538 เป็นปีฐาน (Base Year) เพื่อให้ข้อมูลทุกตัวแปรเป็นค่าดัชนี และนำมาคำนวณโดยใช้สมการตาม (1) ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{INVlao} &= -458.6614 - 0.89055 \text{ BOP} + 0.811808 \text{ CPI} - 0.903158 \text{ EXC} \\
 \text{t-statistic} &\quad (-4.288) \quad (-2.626)** \quad (2.574)** \quad (-3.297)** \\
 &+ 6.445863 \text{ GDP} + 0.008982 \text{ INT} \\
 &\quad (3.832)** \quad (0.008)
 \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.8501 \quad F = 5.6745$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.7003 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.8276$$

หมายเหตุ ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t-statistic

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในลาว ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.8501$ หมายความว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่นำมาศึกษาหรือตัวแปรอิสระ (independent variables) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 85.01 แต่โดยที่ค่า R^2 ก่อนข้างสูงจึงทำการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (multicollinearity) พบว่าค่าดัชนีผู้บริโภคราคา (CPI) เกิด multicollinearity จึงทำการประมวลผลใหม่โดยตัดตัวแปร CPI ออกจากสมการเดิม จะได้ฟังก์ชันและสมการใหม่ของลาวดังนี้ (จากตารางภาคผนวกที่ 3)

$$\text{INVlao} = \text{fn} (\text{BOP}, \text{EXC}, \text{GDP}, \text{INT}) \text{ หรือ}$$

$$\text{INVlao} = a + b_1 \text{ BOP} + b_2 \text{ EXC} + b_3 \text{ GDP} + b_4 \text{ INT}$$

$$\begin{aligned}
 \text{INVlao} &= -333.977 - 0.13969 \text{ BOP} - 0.21394 \text{ EXC} + 3.841876 \text{ GDP} \\
 \text{t-statistic} &\quad (-2.516) \quad (-0.580) \quad (-2.661)** \quad (2.053)* \\
 &+ 0.700186 \text{ INT} \\
 &\quad (0.500)
 \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.6515 \quad F = 2.8052$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.4193 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.6054$$

หมายเหตุ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เนื่องจากการกระจายตัวของข้อมูลไม่เป็นเส้นตรง การประมวลผลจึงใช้

Logarithm ฐานธรรมชาติ (ดังตารางภาคผนวกที่ 4)

$$\ln \text{INVlao} = \text{fn} (\text{BOP}, \text{EXC}, \text{GDP}, \text{INT}) \text{ หรือ}$$

$$\ln \text{INVlao} = a + b_1 \ln \text{BOP} + b_2 \ln \text{EXC} + b_3 \ln \text{GDP} + b_4 \ln \text{INT}$$

$$\ln \text{INVlao} = -47.5871 - 0.50813 \ln \text{BOP} - 1.74435 \ln \text{EXC} + 9.18607 \ln \text{GDP}$$

$$\text{t-statistic} \quad (-5.332) \quad (-1.522) \quad (-4.504)^{***} \quad (3.168)^{**}$$

$$+ 4.339109 \ln \text{INT}$$

$$(2.058)^*$$

$$R^2 = 0.8545 \quad F = 8.8145$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.7576 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.2782$$

หมายเหตุ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในลาว ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.8545$ หมายความว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่น่ามาศึกษาหรือตัวแปรอิสระ (independent variables) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 85.45

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จะพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าประมาณสัมประสิทธิ์แต่ละตัว จากค่า t-statistic ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 99 พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผล

ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่สุด คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) รองลงมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) ซึ่งมีระดับนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 95 และ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(INT) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 90 ตามลำดับ จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัวเอง (Auto-Correlation) พบว่า ค่า Durbin-Watson ของ สมการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 2.278 แสดงว่าค่าของความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงสรุปได้ว่าสมการดังกล่าวไม่มีสหสัมพันธ์ในตัวเอง

การทดสอบค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในขณะที่ตัวแปรดุลการชำระเงิน(BOP) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในช่วงพ.ศ.2540 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ดุลการชำระเงินลดลง ในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในขณะที่ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินกู้(INT) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2540-2542 ประเทศลาวประสบปัญหาวิกฤตค่าเงินอ่อนค่าลงเช่นเดียวกับประเทศไทยทำให้อัตราเงินเพื่อเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น

ประเทศกัมพูชา

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี S.W.O.T.

1. สภาพภูมิประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน-กัมพูชามีแนวชายแดนติดต่อกันกับไทยหลายจุดประชาชนในประเทศต้องพึ่งพาสินค้าไทย เกิดความได้เปรียบด้านการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาที่สามารถติดต่อเดินทางหรือขนส่งสินค้าได้สะดวก

ข้อจำกัด-ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มีพรมแดนติดกัน คือ ปัญหาความยากจนตามแนวชายแดนเข้าลัดกลอบเข้าในไทย ปัญหาการพนันที่คนไทยสามารถข้ามไปเล่นได้โดยง่าย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมืองการปกครอง

ปัจจัยสนับสนุน-ภาษา วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน สื่อทางโทรทัศน์ของไทยเข้าไปมีบทบาทในประเทศสูง รัฐบาลไทย-กัมพูชา มีการพัฒนาความสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเมื่อความร่วมมือทวิภาคีในด้านการค้า และการลงทุน

ข้อจำกัด-ภาพพจน์ของนักลงทุนไทยในกัมพูชาจะออกมาในรูปการเข้ามาแสวงผลประโยชน์ ปัญหาพรรคการเมืองหลายพรรค ทำให้กฎระเบียบเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ความมั่นคงในพรรคการเมืองและความปลอดภัยของนักลงทุนค่อนข้างต่ำ

3. เศรษฐกิจ/การค้าและการลงทุน

ปัจจัยสนับสนุน-เงินสกุลบาทเป็นที่ยอมรับในระบบธุรกิจการค้า กัมพูชาได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ จากนานาชาติ ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษี เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันตลาดโลก และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการลงทุนของประเทศไทยในกัมพูชา

ข้อจำกัด-ค่าเงินสกุลบาทขาดเสถียรภาพเมื่อเทียบกับคู่แข่ง การนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าทุกประเภทของกัมพูชาจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การดำเนินธุรกิจต้องเสียค่าใช้จ่ายนอกกรอบค่อนข้างมาก

4. ความต้องการภายในประเทศ

โอกาส-กัมพูชามีแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาประเทศในด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ดังนั้นความต้องการวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐานจากไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็น

อุปสรรค-รายได้เฉลี่ยและกำลังซื้อต่ำ แต่ต้นทุนในการนำเข้าสูงเนื่องจากอัตราภาษี ส่งผลให้เกิดการลักลอบนำเข้าทางชายแดน ทำให้เป็นอุปสรรคในการลงทุน สินค้าไทยที่จำหน่ายถูกลอกเลียนแบบ หรือเปลี่ยนขนาดตามบรรทัดฐานโดยผู้นำเข้ากัมพูชา

5. โครงสร้างอุตสาหกรรม

โอกาส-กัมพูชาได้ลงนามความตกลงทวิภาคี เพื่อส่งเสริม และคุ้มครองการลงทุน อีกทั้งมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อัตราค่าจ้างแรงงานต่ำ

อุปสรรค-โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยังไม่สามารถที่จะอำนวยความสะดวกแก่การลงทุน อีกทั้งแรงงานขาดความรู้ ทักษะในการทำงาน หากต้องการจ้างแรงงานต่างชาติที่มีความรู้เข้ามาทำงานในกัมพูชา ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตทำงานสูง ดังนั้นจึงเป็นปัญหาในการดำเนินธุรกิจ

6. นโยบายรัฐบาล

โอกาส-รัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญกับการลงทุนในประเทศ โดยมีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ สิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันในแต่ละโครงการ รัฐบาลให้การรับประกันที่ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ยึดทรัพย์สิน อนุญาตให้มีการโอนเงินเข้าออกได้อย่างเสรี

อุปสรรค-ความไม่เท่าเทียมกันของการปฏิบัติ ในเรื่องระบบภาษีระหว่างคนท้องถิ่นกับชาวต่างชาติ ความไม่แน่นอนของกฎระเบียบการค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่มีกฎหมายสำคัญเพื่อควบคุมและตรวจสอบการลงทุน ทำให้เกิดข้อพิพาทขึ้นได้ในการเข้าไปลงทุน เนื่องจากอยู่ระหว่างระยะพัฒนาประเทศ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกัมพูชา

$$INVcam = f(\text{BOP, CPI, EXC, GDP, INT}) \text{ หรือ}$$

$$INVcam = a + b_1 \text{BOP} + b_2 \text{CPI} + b_3 \text{EXC} + b_4 \text{GDP} + b_5 \text{INT}$$

จากข้อมูลในตารางภาคผนวกที่ 6 นำมาปรับให้ปี 2538 เป็นปีฐาน (Bass Year) เพื่อให้ข้อมูลทุกตัวแปรเป็นค่าดัชนี และนำมาคำนวณโดยใช้สมการตาม (1) ได้ผลดังนี้

$$INVcam = -1520.54 + 0.176735 \text{BOP} + 6.382817 \text{CPI} - 2.05939 \text{EXC}$$

$$t\text{-statistic} \quad (-1.494) \quad (-1.121) \quad (1.622) \quad (-0.938)$$

$$+ 5.910842 \text{GDP} + 6.226881 \text{INT}$$

$$(1.578) \quad (0.529)$$

$$\begin{array}{llll}
 R^2 & = & 0.8761 & F & = & 7.0732 \\
 \text{Adjusted } R^2 & = & 0.7522 & \text{Durbin-Watson} & = & 1.9922
 \end{array}$$

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t-statistic

จากการทดสอบ ค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แต่ละตัวจากค่า t-statistic ภายใต้อัตราความเชื่อมั่นทางสถิติ พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จึงได้ทำการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (multicollinearity) พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT) เกิด multicollinearity จึงทำการประมวลผลใหม่โดยตัดตัวแปร INT ออกจากสมการเดิม จะได้ฟังก์ชัน และสมการใหม่ของกัมพูชาดังนี้ (จากตารางภาคผนวกที่ 8)

$$\text{INVcam} = \text{fn} (\text{BOP}, \text{CPI}, \text{EXC}, \text{GDP}) \text{ หรือ}$$

$$\text{INVcam} = a + b_1 \text{BOP} + b_2 \text{CPI} + b_3 \text{EXC} + b_4 \text{GDP}$$

$$\text{INVcam} = -996.382 + 0.20783 \text{BOP} + 5.534596 \text{CPI} - 2.08249 \text{EXC}$$

$$\text{t-statistic} \quad (-4.448) \quad (1.515) \quad (1.641) \quad (-1.011)$$

$$+ 7.697173 \text{GDP}$$

$$(5.027)***$$

$$R^2 = 0.8691 \quad F = 9.9660$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.7819 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.0705$$

หมายเหตุ ***หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เนื่องจากการกระจายตัวของข้อมูลไม่เป็นเส้นตรง การประมวลผลจึงใช้

Logarithm ฐานธรรมชาติ (ดังตารางภาคผนวกที่ 9)

$$\ln \text{INVcam} = f(\text{BOP, CPI, EXC, GDP}) \text{ หรือ}$$

$$\ln \text{INVcam} = a + b_1 \ln \text{BOP} + b_2 \ln \text{CPI} + b_3 \ln \text{EXC} + b_4 \ln \text{GDP}$$

$$\ln \text{INVcam} = -30.9156 + 0.458408 \ln \text{BOP} + 2.592205 \ln \text{CPI} - 0.30299 \ln \text{EXC}$$

$$t\text{-statistic} \quad (-4.277) \quad (2.281)^* \quad (0.918) \quad (-0.172)$$

$$+ 4.987477 \ln \text{GDP}$$

$$(6.078)^{***}$$

$$R^2 = 0.9061 \quad F = 14.4784$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.8435 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.3905$$

หมายเหตุ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

*** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน
กัมพูชา ช่วงเวลาดังแต่ พ.ศ. 2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.9061$ หมายความว่า
แบบจำลอง มีความเหมาะสมกับข้อมูลที่น่ามาศึกษาหรือตัวแปรอิสระ (independent
variables) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 90.61

สำหรับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงจาก
ต่างประเทศ จะพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าประมาณสัมประสิทธิ์ แต่ละตัว
จากค่า t-statistic ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 99 พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผล
ต่อตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
(GDP) และภายใต้ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 90 คือ ดุลการชำระเงิน(BOP)

จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัวเอง (Auto-Correlation) พบว่า ค่า Durbin-
Watson ของสมการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 2.3905 แสดงว่าค่า

ของความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงสรุปได้ว่าสมการดังกล่าวไม่มีสหสัมพันธ์ในตัว

การทดสอบค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรดุลการชำระเงิน(BOP) ดัชนีผู้บริโภค (CPI) และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน

ประเทศเวียดนาม

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี S.W.O.T.

1. สภาพภูมิประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน-เวียดนามอยู่ห่างจากไทยไม่มาก สามารถติดต่อ และเดินทางโดยทางบกได้ สภาพภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน

ข้อจำกัด-การคมนาคมทางบก ไม่เหมาะสมแก่การขนส่งสินค้าสำเร็จรูป เนื่องจากเส้นทางหมายเลข 9 ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน-ระบบการเมืองของเวียดนามมีเสถียรภาพ ประเทศไทยโดยกรมวิเทศสหการ ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เวียดนาม โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายคมนาคมเชื่อมโยงจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเข้าสู่ลาว และออกไปตอนกลางของเวียดนาม

ข้อจำกัด-ภาพพจน์นักลงทุนไทยในเวียดนามไม่ดี เนื่องจากการเมืองไทยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ข้อตกลงร่วมระหว่างไทยกับเวียดนามในบางสาขาดังกล่าวช้ากว่าที่กำหนด การสนับสนุนจากภาครัฐในด้านการลงทุนในต่างประเทศของไทย ยังไม่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. เศรษฐกิจ/การค้าและการลงทุน

ปัจจัยสนับสนุน-ความเป็นกลุ่มสมาชิกอาเซียนของเวียดนาม ทำให้มีข้อได้เปรียบภายในกลุ่มประเทศสมาชิก ความสามารถในการจัดการธุรกิจของคนไทยปรับเข้ากับวิถีชีวิตของเวียดนามได้ง่าย ผู้ประกอบการไทย มีความชำนาญในการดำเนินธุรกิจ

ข้อจำกัด-ค่าเงินสกุลบาทขาดเสถียรภาพทำให้เสียเปรียบประเทศคู่แข่ง ไม่มีระบบเครือข่ายข้อมูลสนับสนุนการลงทุนของไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ต้นทุนในการดำเนินงานของไทย โดยเฉพาะด้านการเงินจะสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ประเทศไทยยังขาดเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงที่เป็นของตัวเองในบางสาขา

4. ความต้องการตลาดภายในประเทศ

โอกาส-สินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐานจากไทย เป็นที่นิยมในเวียดนาม เนื่องจากมีคุณภาพดีเมื่อเทียบกับราคา เวียดนามมีความต้องการด้านวัตถุดิบเพื่อใช้ประกอบในอุตสาหกรรมการผลิต

อุปสรรค-รายได้เฉลี่ยของประชากรยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ระบบการตลาดส่วนหนึ่งภายในประเทศยังพึ่งพาการค้าอิสระแบบ มีการแลกเปลี่ยนแบบเกิดได้ง่าย เนื่องจากกฎหมายด้านลิขสิทธิ์ของเวียดนามยังไม่มีประสิทธิภาพ

5. โครงสร้างอุตสาหกรรม

โอกาส-เวียดนามมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งบก และทะเล อัตราค่าจ้างแรงงานต่ำ พื้นที่เพาะปลูกที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก โดยเฉพาะบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขงทางตอนใต้ของประเทศ

อุปสรรค-โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยังไม่สามารถที่จะอำนวยความสะดวกแก่การลงทุน แรงงานที่มีทักษะต่ำ ระบบข้อมูลพื้นฐานของประเทศ เพื่อใช้สนับสนุนการลงทุนยังด้อยประสิทธิภาพ และไม่สะท้อนภาพความเป็นจริงเท่าที่ควร

6. นโยบายรัฐบาล

โอกาส-นโยบายในการส่งเสริมการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาล รัฐมีนโยบายส่งเสริมการกระจายอำนาจตัดสินใจให้การปกครองท้องถิ่นมากขึ้น นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศ

อุปสรรค-กฏระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย นโยบายของแต่ละหน่วยงานไม่สอดคล้องกันทำให้การปฏิรูประบบเศรษฐกิจยังล่าช้า รัฐบาลไม่สนับสนุนโครงการการลงทุนที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจที่เป็นบริษัทของเวียดนาม

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนาม

$INV_{vie} = f(BOP, CPI, EXC, GDP, INT)$ หรือ

$INV_{vie} = a + b_1 BOP + b_2 CPI + b_3 EXC + b_4 GDP + b_5 INT$

จากข้อมูลในตารางภาคผนวกที่ 11 นำมาปรับให้ปี 2538 เป็นปีฐาน (Base Year) เพื่อให้ข้อมูลทุกตัวแปรเป็นค่าดัชนี และนำมาคำนวณโดยใช้สมการตาม (1) ได้ผลดังนี้

$INV_{vie} = 2704.013 + 0.156666 BOP - 36.7908 CPI + 1.615384 EXC$

t-statistic (1.480) (0.181) (-1.295) (0.138)

$+ 12.59875 GDP + 15.08652 INT$

(0.679) (3.683)**

$R^2 = 0.8777$ $F = 7.1797$

Adjusted $R^2 = 0.7554$ Durbin-Watson = 1.9651

หมายเหตุ ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t-statistic

จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนาม ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.8777$ หมายความว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่นำมาศึกษา หรือตัวแปรอิสระ (independent variables) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 87.77 แต่โดยที่ค่า R^2 ก่อนข้างสูงจึงทำการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (multicollinearity) พบว่า

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) เกิด multicollinearity จึงทำการประมวลผลใหม่โดยตัดตัวแปร GDP ออกจากสมการเดิม จะได้ฟังก์ชัน และสมการใหม่ของเวียดนามดังนี้ (จากตารางภาคผนวกที่ 13)

$$INV_{vie} = fn(BOP, CPI, EXC, INT) \text{ หรือ}$$

$$\text{INVvie} = a + b_1 \text{BOP} + b_2 \text{CPI} + b_3 \text{EXC} + b_4 \text{INT}$$

$$\text{INV}_{\text{vie}} = 1597.184 - 0.06301 \text{ BOP} - 17.9712 \text{ CPI} + 7.77167 \text{ EXC}$$

t-statistic	(2.022)	(-0.082)	(-2.959)**	(1.109)
	+ 14.01954 INT			
	(3.883)***			

$$R^2 = 0.8664 \quad F = 9.7312$$

Adjusted R² = 0.7774 Durbin-Watson = 2.3438

หมายเหตุ ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน
เวียดนามช่วงเวลาดังแต่ พ.ศ. 2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.8664$ หมายความว่า
แบบจำลองมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่นำมาศึกษาหรือตัวแปรอิสระ(independent
variables) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 86.64

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จะพิจารณาจาก ค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าประมาณสัมประสิทธิ์ แต่ละตัว จากค่า t-statistic ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 99 พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(INT) และภายใต้ระดับความ

เชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 คือ ดัชนีผู้บริโภค(CPI) จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัว (Auto-Correlation) พบว่า ค่า Durbin-Watson ของสมการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 2.343 แสดงว่า ค่าของความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงสรุปได้ว่าสมการดังกล่าวไม่มีสหสัมพันธ์ในตัว

การทดสอบค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรดุลการชำระเงิน(BOP) และดัชนีผู้บริโภค (CPI) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2542-2543 รัฐบาลเวียดนามเปลี่ยนแปลงนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว ส่งผลให้ค่าเงินอ่อนลง การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ดัชนีผู้บริโภคที่แสดงถึงความต้องการบริโภคในการจับจ่ายใช้สอยลดลง สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้(INT) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นเดียวกัน เนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2539-2542 สภาวะทางเศรษฐกิจที่มีรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายการเงิน กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยสูงสุดของเงินกู้ระยะสั้นร้อยละ 7.5 ต่อปี และธนาคารกลางของเวียดนามประกาศใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบ Crawling Peg หมายถึง อนุญาตให้ค่าเงินต้องต่อสหรัฐฯ ค่อย ๆ ปรับตัวได้ในอัตราวันละไม่เกิน 0.1 % ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินต้องต่อเหรียญสหรัฐฯ ที่ทางการเวียดนามกำหนด ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การนำระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว (Flexible Exchange Rate System) มาใช้แทนอัตราแลกเปลี่ยนระบบลอยตัวกึ่งจัดการ (Managed Float) ผลการปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่ระบบตลาดเสรี ตามประกาศใช้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ Doi Moi ทำให้เวียดนามต้องปฏิรูประบบการเงินการธนาคารควบคู่กันไปกับระบบการค้าการลงทุน

ประเทศพม่า

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี S.W.O.T.

1. สภาพภูมิประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน-จากภูมิประเทศของไทยที่เป็นศูนย์กลางของอินโดจีน ทำให้

สามารถพัฒนาเครือข่ายทางคมนาคมเชื่อมโยงกับภูมิภาคอินโดจีนและภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบด้านการค้าและการลงทุน ทั้งนี้พม่านับได้ว่าเป็นประตูสู่นุทวีปและทวีปยุโรปที่สำคัญของไทย รวมถึงการค้าชายแดนไทย-พม่า ที่มีทั้งปริมาณและมูลค่าการค้าที่สูง

ข้อจำกัด-โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มีพรมแดนติดกัน กล่าวคือ ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด นอกจากนี้ในด้านการขนส่งหากต้องขนส่งสินค้าทางเรือจากบริเวณทางฝั่งอ่าวไทยไปยังพม่า จะต้องแล่นเรืออ้อมผ่านแหลมมลายู ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนสินค้าที่สูงขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมืองการปกครอง

ปัจจัยสนับสนุน-ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-พม่าที่ดีขึ้น โดยผ่านช่องทางการเจรจาระหว่างระดับผู้นำในกองทัพไทยและรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งทำให้ปัญหาบริเวณพรมแดนไทย-พม่า เช่น ปัญหาเส้นเขตแดน ลดน้อยลง

ข้อจำกัด-จากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า จะส่งผลให้เกิดข้อจำกัดต่อการวางบทบาทของไทยที่มีต่อพม่า นอกจากนี้ ในอดีตปัญหาชนกลุ่มน้อย ทำให้พม่าเกิดความไม่ไว้วางใจต่อไทย

3. สภาวะเศรษฐกิจ/ การค้าและการลงทุน

ปัจจัยสนับสนุน-ไทยเป็นคู่ค้าที่สำคัญของพม่า ทั้งในด้านการส่งออกและการนำเข้าของพม่า โดยเฉพาะการค้าชายแดนที่ในปัจจุบันจะมีบทบาทที่สูงขึ้นในการค้าไทย-พม่า และสร้างรายได้เปรียบดุลการค้าให้แก่ไทยอย่างมาก ผู้ประกอบการไทยจะมีความสามารถด้านเทคโนโลยีในหลายๆ ธุรกิจ เช่น เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงความเชี่ยวชาญในการจัดการเทคโนโลยีขั้นสูง นอกจากนี้การที่มีพรมแดนติดกันสามารถที่จะพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเชื่อมโยง เพื่อสร้างพลังผลิตและอุตสาหกรรมเชื่อมโยงระหว่างไทย-พม่า

ข้อจำกัด-สภาวะเศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงถดถอยอย่างมาก ซึ่งทำให้ความสามารถเชิงเปรียบเทียบของไทยกับประเทศคู่แข่งชั้นที่เข้าไปลงทุนในพม่าลดน้อยลง ปัจจัยการผลิตภายในประเทศโดยรวมไม่ก่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขันให้กับ

อุตสาหกรรมการผลิตโดยส่วนใหญ่ภายในประเทศ นอกจากนี้รูปแบบการลงทุนไทยในพม่ายังมีการกระจุกตัวในการลงทุนเพียงไม่กี่ประเภท

4. ความต้องการตลาดภายในประเทศ

โอกาส-ตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่ รวมถึงการเปิดเสรีที่เพิ่มมากขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศจากการเข้าร่วมอาเซียน

อุปสรรค-การถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ และการตัดความช่วยเหลือทางการค้าจากประเทศในสหภาพยุโรป ส่งผลด้านลบต่อเศรษฐกิจพม่าที่ต้องการเงินตราต่างประเทศอย่างมากและก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพของค่าเงินจ๊าด

5. โครงสร้างอุตสาหกรรม

โอกาส-ความได้เปรียบด้านปัจจัยการผลิต ทั้งในด้านวัตถุดิบที่มีทั้งคุณภาพและปริมาณ ค่าจ้างแรงงานที่อยู่ในระดับต่ำ

อุปสรรค- ลดการส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ นอกจากนี้การขาดแคลนเงินทุน ที่ดินที่ยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ และแรงงานที่ด้อยคุณภาพ ปัจจัยเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญด้านทรัพยากรภายในพม่า

6. นโยบายภาครัฐ

โอกาส-การเน้นบทบาทภาคเอกชนมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจพม่า รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมผลิตที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตในประเทศ

อุปสรรค- ภาครัฐยังมีการควบคุมในบางธุรกิจ เช่น การสื่อสาร สถาบัน รวมถึงนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ที่ไม่แน่นอน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในพม่า

$INV_{mya} = f_n (BOP, CPI, EXC, GDP, INT)$ หรือ

$INV_{mya} = a + b_1 BOP + b_2 CPI + b_3 EXC + b_4 GDP + b_5 INT$

จากข้อมูลในตารางภาคผนวกที่ 15 นำมาปรับให้ปี 2538 เป็นปีฐาน (Bass Year) เพื่อให้ข้อมูลทุกตัวแปรเป็นค่าดัชนี และนำมาคำนวณโดยใช้สมการตาม (1) ได้ผลดังนี้

$$\text{INVmya} = -661.6749 - 0.363643 \text{ BOP} + 0.288146 \text{ CPI} + 20.54344 \text{ EXC}$$

$$\text{t-statistic} \quad (-2.720) \quad (-2.045)^* \quad (0.823) \quad (3.087)^{**}$$

$$-6.869839 \text{ GDP} - 4.092016 \text{ INT}$$

$$(-1.651) \quad (-2.193)^*$$

$$R^2 = 0.7583 \quad F = 3.1383$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.5167 \quad \text{Durbin-Watson} = 1.8056$$

หมายเหตุ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t-statistic

จากสมการข้างต้นมีการกระจายตัวของข้อมูลเป็นเส้นตรง จึงประมวลผลได้ดังนี้
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในพม่า ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ.
2535-2545 พบว่า ค่า $R^2 = 0.7583$ หมายความว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมกับ
ข้อมูลที่น่ามาศึกษาหรือตัวแปรอิสระ (independent variables) ทั้งหมดสามารถอธิบาย
การผันแปรของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 75.83

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่าง
ประเทศ จะพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของ แต่ละตัว
แปรจากค่า t-statistic ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 พบว่าตัวแปรอิสระที่มี
ผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (EXC) และ
ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 90 พบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมี
นัยสำคัญ 2 ตัว คือ คลุมการชำระเงิน (BOP) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (INT) จากการ
ทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัวเอง (Auto-Correlation) พบว่า ค่า Durbin-Watson ของสมการ
การลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 1.805 แสดงว่าค่าของความคลาดเคลื่อนมี
ความเป็นอิสระต่อกัน จึงสรุปได้ว่าสมการดังกล่าวไม่มีสหสัมพันธ์ในตัวเอง

การทดสอบค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรดัชนีผู้บริโภค(CPI) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในขณะที่ตัวแปรดุลการชำระเงิน(BOP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2544-2545 พบว่า เศรษฐกิจพม่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกลดลง การส่งออกของประเทศคู่ค้าของพม่าขยายตัวในอัตราลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก ทำให้ความต้องการนำเข้าจากพม่าลดต่ำลง นอกจากนั้นการลงทุนจากต่างประเทศที่ลดลง เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในพม่า ชะงักตามภาวะเศรษฐกิจโลก ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้(INT) มีต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน แต่ในขณะที่ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(EXC) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในช่วง พ.ศ. 2544 ค่าเงินจ๊าตของพม่าต่อเหรียญสหรัฐฯ อ่อนค่าลงค่อนข้างมากจาก 577 จ๊าต/เหรียญสหรัฐฯ ในช่วงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2544 เป็น 850 จ๊าต/เหรียญสหรัฐฯ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 เนื่องจากปัญหาขาดดุลการค้าเรื้อรัง ทำให้พม่าขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ ความไม่มั่นใจในเสถียรภาพทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลพม่ากับรัฐบาลไทย ปัญหาความขัดแย้งตามแนวชายแดนกับไทย ซึ่งนำไปสู่การปิดจุดผ่านแดนของทั้งไทยและพม่า เมื่อ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ทำให้พม่าเผชิญกับภาวะราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น

ศึกษาการพยากรณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การพยากรณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า ด้วยวิธีการพยากรณ์เชิงปริมาณ (Quantitative forecasting method) ใช้ข้อมูลในอดีตที่รวบรวมได้มีลักษณะเป็นแนวโน้ม(trend) การพยากรณ์ด้วยวิธีอนุกรมเวลา

(Time series method) เลือกใช้วิธี ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่(moving average) ในการคำนวณ ข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการประมวลผล

การพยากรณ์ข้อมูลทั้งหมด โดยวิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่(moving average) จะใช้ข้อมูล ในอดีตย้อนหลังตามระยะเวลาที่เห็นว่าเหมาะสม โดยให้ช่วงระยะเวลาห่างคงที่ 3 ปี ให้ความสำคัญของข้อมูลที่เลือกมาเท่าเทียมกัน และนำข้อมูลที่เลือกนั้นมาหาค่าเฉลี่ยก็จะได้ ค่าพยากรณ์ของช่วงเวลาถัดไป หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปประมวลผลใช้โปรแกรม สำเร็จรูป (Program E-Views) โดยการพยากรณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน กลุ่มประเทศดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางแก่นักลงทุนไทยสามารถนำการพยากรณ์ไป คาดคะเนการลงทุนของตนเองได้ต่อไปในอนาคต

ประเทศลาว

จากการศึกษาพบว่า การพยากรณ์ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ใน พ.ศ. 2546 - 2547 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 4.83 และต่ำสุด 0.33 ตามลำดับ และในขณะที่บางปีมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงสูงสุดร้อยละ 9.70 และต่ำสุด ร้อยละ 0.16 ดังในตารางที่ 12

ประเทศกัมพูชา

จากการศึกษาพบว่า การพยากรณ์ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ใน พ.ศ. 2546-2550 มีอัตราการขยายตัวสูงสุดร้อยละ 19.84 ส่วนอัตราการเปลี่ยนแปลง ลดลงต่ำที่สุดร้อยละ 8.62 ดังในตารางที่ 13

ประเทศเวียดนาม

จากการศึกษาพบว่า การพยากรณ์ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ใน พ.ศ. 2546 – 2550 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 1.43 และลดลงต่ำสุดร้อยละ 4.29 ดังในตารางที่ 14

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงที่เกิดจริงกับการพยากรณ์ในลาว

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	INVlao (Actual)*	INVlao (Forecast)	อัตราการเปลี่ยนแปลง จากการพยากรณ์
2544	23.90	45.36	-
2545	60.90	40.96	-9.70
2546	39.57	42.94	4.83
2547	41.46	43.08	0.33
2548	47.31	42.29	-1.83
2549	42.78	42.75	1.09
2550	43.85	42.68	-0.16

หมายเหตุ * การพยากรณ์ข้อมูลตั้งแต่พ.ศ. 2546-2550 โดยวิธี Moving average เป็นระยะเวลา 3 ปี

แล้วนำข้อมูลไปประมวลผลการพยากรณ์ปริมาณการลงทุนด้วย Program E-View

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงที่เกิดจริงกับการพยากรณ์ในกัมพูชา

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	INVcam (Actual)*	INVcam (Forecast)	อัตราการเปลี่ยนแปลง จากการพยากรณ์
2544	148.10	99.55	-
2545	53.80	90.97	-8.62
2546	116.80	109.02	19.84
2547	106.23	99.84	-8.42
2548	92.28	99.99	0.15
2549	105.10	102.90	2.91
2550	101.20	100.87	-1.97

หมายเหตุ * การพยากรณ์ข้อมูลตั้งแต่พ.ศ. 2546-2550 โดยวิธี Moving average เป็นระยะเวลา 3 ปี

แล้วนำข้อมูลไปประมวลผลการพยากรณ์ปริมาณการลงทุนด้วย Program E-View

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงที่เกิดขึ้นจริงกับการพยากรณ์ในเวียดนาม

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	INVvie (Actual)*	INVvie (Forecast)	อัตราการเปลี่ยนแปลง จากการพยากรณ์
2544	1300.00	1395.50	-
2545	1400.00	1335.68	-4.29
2546	1332.67	1354.84	1.43
2547	1344.22	1361.96	0.53
2548	1358.96	1350.82	-0.82
2549	1345.28	1355.88	0.37
2550	1349.49	1356.05	0.01

หมายเหตุ * การพยากรณ์ข้อมูลตั้งแต่พ.ศ. 2546-2550 โดยวิธี Moving average เป็นระยะเวลา 3 ปี

แล้วนำข้อมูลไปประมวลผลการพยากรณ์ปริมาณการลงทุนด้วย Program E-View

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงที่เกิดขึ้นจริงกับการพยากรณ์ในพม่า

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	INVmya (Actual)*	INVmya (Forecast)	อัตราการเปลี่ยนแปลง จากการพยากรณ์
2544	210.30	238.37	-
2545	241.40	224.83	-5.68
2546	236.67	248.24	10.41
2547	229.46	237.05	-4.51
2548	235.84	236.74	-0.13
2549	233.99	240.62	1.64
2550	233.10	243.67	0.42

หมายเหตุ * การพยากรณ์ข้อมูลตั้งแต่พ.ศ. 2546-2550 โดยวิธี Moving average เป็นระยะเวลา 3 ปี

แล้วนำข้อมูลไปประมวลผลการพยากรณ์ปริมาณการลงทุนด้วย Program-Eview

ที่มา : จากการคำนวณ

ประเทศพม่า

จากการศึกษาพบว่า การพยากรณ์ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ใน พ.ศ. 2546-2550 มีอัตราการขยายเพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 10.41 และลดลงต่ำสุดร้อยละ 5.68

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงการพยากรณ์ 4 ประเทศ

หน่วย : ร้อยละ				
ปี	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม	พม่า
2545	-9.70	-8.62	-4.29	-5.68
2546	4.83	19.84	1.43	10.41
2547	0.33	-8.42	0.53	-4.51
2548	-1.83	0.15	-0.82	-0.13
2549	1.09	2.91	0.37	1.64
2550	-0.16	-1.97	0.01	0.42

ที่มา : จากตารางที่ 12, 13, 14 และ 15

ผลจากการพยากรณ์ของทั้ง 4 ประเทศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ทำให้ประเทศขาดเสถียรภาพ ส่งผลให้นักลงทุนทั้งต่างชาติและไทย ยังไม่กล้าที่จะเข้าลงทุนได้อย่างเต็มที่